

ТЕНЕСИ УИЛЯМС СПОМЕНИ ИЗВАДКИ

Превод от английски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Хемингуей ми написа препоръчително писмо до Кастро. В двореца отидохме заедно с Тайнън. В момента Кастро провеждаше заседание на Министерския съвет. Заседанието продължи доста дълго. Ние изчакахме края, седнали на стълбите пред залата. След около три часа вратата се отвори и ние бяхме въведени. Кастро ни посрещна много топло. Когато Кенет ме представи, Кастро възкликна: „А-а, котката“, като имаше предвид пиесата ми „Котка върху горещ ламаринен покрив“. Това ме изненада и естествено ме поласка. Не можех да си представя, че главнокомандуващият знае каквото и да било за моите пиеси. После ни представи на целия Министерски съвет. Предложиха ни кафе и напитки. Срещата беше толкова приятна, че напълно заслужаваше трите часа чакане.

Е, добре, да говорим за пиеси, но какво за тях! Пиесите се написват и, ако им провърви, някой ги поставя; ако продължава да им върви, което не се случва прекалено често, постановката се оказва толкова успешна, че още на премиерата и публика, и критици имат съзнанието, че им се предлага драматическо произведение, което е хем честно, хем забавно, а пък има и особеното качество да ангажира естетически вниманието и мнението им.

Никога не съм обичал да говоря за професионалната страна на живота си. Дали защото се страхувам, че това е птичка, която ще литне, уплашена от много дискусии, като от сянката на орел? Сигурно затова, нещо подобно.

На разните симпозиуми, на които ме подлагат през последните години, винаги ме питат коя е любимата ми пиеса от тези, които съм написал, и чийто брой не съм в състояние да си спомня. И аз или отговарям: „Винаги последната“, или се подчинявам на инстинкта си за правда и казвам: „Струва ми се, че публикуваният вариант на «Котка върху горещ ламаринен покрив».“

Това е пиесата, която се доближава еднакво до изкуството и до занаята. Сглобена е много добре според мен, а и всички герои са приятни, правдоподобни и трогателни. Още повече че тя следва ценния постулат на Аристотел за единство на време и място и грандиозност на темата в трагедията.

Сцената в „Котката...“ не се променя и времетраенето е точно толкова, колкото продължава действието. Т.е. всяко действие, погледнато въз времето, следва непосредствено предходното. Не познавам друга американска пиеса, в която това да е постигнато. Все пак причините да обичам „Котка върху горещ ламаринен покрив“ най-много от останалите си пиеси са далеч по-дълбоки. Струва ми се, че в „Котка...“ надминах себе си (във второто действие), там постигнах едно грубо красноречие в репликите на Бащата, което не ми се е удавало с никой друг герой в цялото ми творчество.

Нека разкажа историята на постановката на „Котка...“ през 1945 г. и катастрофата, която последва необикновения ѝ успех. Елиа Казан веднага се зарази от ентузиазма на Одри (Ууд) за поставяне на „Котка върху горещ ламаринен покрив“, но заяви, че едно от действията е драматургично неубедително. Предположих, че има пред вид първото, но се оказа, че говори за третото действие. Искаше героиня, достойна за повече уважение от Меги, такава, каквато я бях представил в оригинала.

В себе си бях дълбоко несъгласен. Смятах, че в образа на Меги съм изградил един съвсем верен и вълнуващ портрет на млада жена, чиято деловитост и неосъщественост в любовта я подтикват да прелъсти младия мъж изцяло против желанието му. „Прелъсти“ е меко казано. Брик направо е принуден да се подчини на Меги в леглото, която успява по този начин да му открадне пиенето...

Освен това в трето действие трябваше противно на драматургическата си интуиция да накарам Бащата да се появи и тук. Не виждах какво има да прави той в това действие. И изобщо не смятах, че драматургически това е правилно. Впоследствие го накарах да разказва „случката със слона“. Сега пък цензурата ме нападна. Казаха ми да махна този пасаж. Думите, които вмъкнах на мястото на историята със слона, винаги са ми били отвратителни.

Не бих разказвал всичко това, ако нямаше определени последствия за мен като писател, тъй като „Котката“ получи наградата на критиците и „Пулицър“.

Не крия, че съм като луд на следпремиерни събирания, но приемът в Ню Йорк след премиерата на „Котката“ беше повече от кошмарен. Представлението за мен беше провал, нямаше нищо общо с първоначалната ми идея. Когато свърши спектакълът, струваше ми се,

че през цялото време съм чувал покашляне в салона. Сигурно не е било повече от друг път и само така ми се е сторило. Във всеки случай за мен това беше най-продължителната пиеса и най-проточеното представление. Когато то свърши, Казан предложи: „Хайде да отидем в моя апартамент, докато пристигнат отзивите.“ Той беше напълно уверен, че представлението е направило голям удар. Пред театъра срещнах Одри Ууд, по това време самочувствието ми на творец зависеше изцяло от нея, затова ѝ казах: „Одри, всички отиваме у Казан да изчакаме отзивите у тях“. Но тя отсече: „В никакъв случай, имам нещо друго пред вид“. Това ме обиди и мисля, че казах нещо непристойно.

Заминах за Италия, и за първи, не, за втори дълготраен период бях неспособен да пиша. Силното кафе вече не беше достатъчно, за да съживи творческите ми сокове.

Някакъв журналист ми зададе въпроса защо болестите и смъртта толкова много занимават съзнанието на писателите. Отговорих му: „Всеки творец изживява две смърти — веднъж физическа и втори път — на творческите му сили, които умират заедно с него.“

Веднъж публикувана или поставена, една пиеса става достояние на толкова много хора, попада в какви ли не различни условия на интерпретация и е предмет на толкова различни мнения, че ако авторът обръща еднакво внимание на всички поотделно, нищо чудно да получи виене на свят, да се почувствува като паднал камък в яма със змии, че дори и да полудее.

Човек трябва да изживее своя живот с всичките си страхове, ядове, съмнения, радости и желания — духовни и телесни. Те градят живота, а животът гради човека. Пъпната ни връв е дългата нишка кръв, благодарение на която човек изминава своя дълъг, дълъг, но не безкраен път, започнал от първия организъм, родил следващия, и последващия и така нататък?

Наречете го, ако щете, страст към съзиданието...

Вярвам, че ще потвърдите честността ми като човек и творец, на която така много държа. А ако ме познавахте отблизо, щяхте да

откриете у мен човек, който не по-малко цени добротата и търпеливостта у другите. По-голямата част от живота си съм прекарал в обкръжението на хора със сложни и трудни характери. Но едва напоследък вникнах в смисъла на максимата „вземай, каквото ти дават“, т.е. свикнах да ценя хубавите им страни и стоически да понасям нихилистичните им настроения. В края на краищата и аз не съм лесен за съжителство или компания на път.

Смъртта е неизбежният изход, който отлагаме, докато това зависи от нас, но когато и последната възможност за избор е изчерпана, трябва да съберем сили и да приемем края с цялото достойнство, останало в наша власт. Смятам, че такова поведение е близко до ума на всеки, освен може би на страстните привърженици на „научната религия“. Най-хубавото определение за смъртта, което ми е попадало напоследък, прочетох в романа на Стюарт Олсъп „Престой на мъчение“: „Умиращият има нужда от смъртта, както смъртно умореният се нуждае от сън.“ Разбира се, не е все едно да искаш нещо и да се нуждаеш от него. В първо действие на „Котка върху горещ ламаринен покрив“ Бащата казва, че прасето квичи, но човек е длъжен да мълчи. Животното е облагодетелствувано с незнанието си за смъртта. Животните не знаят, че умират. Дори когато ги убиват и вият или квичат в такива минути, пак не знаят, че това е смъртта. А човекът може да предусеща, да знае, че настъпва последният му час и пак да не издаде звук. В трето действие, като ирония на съдбата, Бащата вие пронизително от болка и Майката, която наистина го обича, се втурва в спалнята на Меги и Брик, за да облекчи смъртните му мъчения.

Ще продължавам да работя, без да се самозаблуждавам, че това, което пиша, притежава жизнената сила на произведенията, писани в разцвета на силите ми — те бяха като буйни пролетни води.

Няма да се самозабравя в суета, но няма да се откажа и от гордостта, две напълно различни неща. Първото — резултат на слабост и самодоволство, второто — на сила и необходимост да устоиш с достойнство.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.